

מ"ת 2175/10/23 - היועצת המשפטית לממשלה, מהמחלקה הבינלאומית, בפרקליטות המדינה נגד אנדרס אייזיק רואמר סלומיאנסקי

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 2175-10-23 מדינת ישראל נ' רואמר סלומיאנסקי(עציר)

לפני כבוד השופט אביגדור דורות
המבקשת:
היועצת המשפטית לממשלה
ע"י ב"כ עו"ד מתן עקיבא
מהמחלקה הבינלאומית
בפרקליטות המדינה
נגד
המשיב:
אנדרס אייזיק רואמר סלומיאנסקי
ע"י ב"כ עו"ד ליאורה טורלבסקי

החלטה

לפניי בקשה לפי סעיף 5 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן - "חוק ההסגרה" או "החוק") למעצר המשיב עד למתן החלטה בעתירה להכרזתו בר הסגרה למקסיקו.

רקע ובקשת המעצר

1. בתאריך 10.1.2022 התקבלה במשרד החוץ בקשת ממשלת מקסיקו להסגיר לידיה את המשיב לשם העמדתו לדין בגין ביצוע עבירות אונס. בתאריך 28.4.2022 התקבלה במשרד החוץ בקשה נוספת של ממשלת מקסיקו להסגיר לידיה את המשיב לשם העמדתו לדין בגין ביצוע עבירות אונס נוספות.
2. בהתאם להוראת שר המשפטים לפי סעיף 3 לחוק, הוגשה ביום 2.10.2023 עתירה להכריז על המשיב בר הסגרה למקסיקו.
3. רשויות מקסיקו ביקשו את הסגרת המשיב בגין חמישה מקרי אונס ואונס בנסיבות מחמירות. שניים מן המקרים התיישנו לפי דיני מדינת ישראל ולפיכך עתירת ההסגרה נגעה לשלושה מקרים. ביום 21.10.2023 הוגשה הודעה מטעם המבקשת, על פיה ביום 19.10.2023 התקבלה הודעת רשויות מקסיקו לפיה אחד מצווי המעצר שהוצאו נגד המשיב אינו עוד בר ביצוע ולפיכך רשויות מקסיקו מושכות את הבקשה להסגרת המשיב בגין תיק זה, באופן שמעצרו של המשיב מתבקש עתה בגין שני תיקים בלבד.
4. שני התיקים הרלוונטיים לענייננו יתוארו בקצרה מאוד להלן.

בתיק 012/2400/2021 מדובר (על פי בקשת ההסגרה) באירוע מיום 4.11.2013. נטען כי המשיב יצר קשר עם המתלוננת, שעסקה בשיווק מוצרים ברשתות החברתיות, באמצעות הפייסבוק וביקש לפגוש אותה בבית קפה ביום 4.11.2013. על פי בקשת ההסגרה, המשיב לא הגיע לפגישה בבית הקפה וביקש מן המתלוננת להגיע לביתו הפרטי הנמצא בקרבת מקום, שם הוא אנס אותה.

בתיק 012/0840/2021 מדובר, על פי בקשת ההסגרה, באירוע מיום 25.11.2017. נטען כי המשיב יצר קשר עם מתלוננת אחרת, שעבדה בערוץ טלוויזיה במקסיקו, באמצעות רשת חברתית, והציע לה להגיע לביתו. על פי בקשת ההסגרה, המתלוננת הגיעה לביתו של המשיב בסביבות השעה 19:10 ושם היא נאנסה על ידו. לאחר מכן ביקשה המתלוננת לעזוב אולם המשיב אחז בידה בחוזקה והוליכה למסעדה הסמוכה לביתו, שם הסתגרה המתלוננת בחדר השירותים למשך כ-45 דקות בתקווה כי המשיב יעזוב את המקום. המשיב המתין ליציאתה ואז אמר למתלוננת כי נהגו יחזיר אותה לביתה. מששבו לביתו של המשיב בסביבות בשעה 21:05, אנס המשיב את המתלוננת פעם נוספת, תוך שימוש בכוח.

5. לבקשת ההסגרה צורפו, מלבד הודעותיהן של חמש המתלוננות, הודעותיהם של חברים או קרובים ששמעו על האירועים מפיהן של המתלוננות בזמן אמת ותיארו, בין היתר, את השפעת האירועים על חייהן; חוות דעת של מומחי פסיכולוגיה המלמדות על השלכות המעשים על המתלוננות; ודו"חות של מומחים לעבירות מין.

6. המשיב נכנס לישראל בתאריך 12.3.2021 באמצעות דרכון אוסטרי ומאז לא יצא ממנה. נטען כי היותו של המשיב אזרח אוסטריה, שאינה מסגירה את אזרחיה, מעצימה את סכנת הימלטותו מהליך ההסגרה ומחלישה את היכולת לפקח על הימצאותו בישראל.

7. המשיב הוא אזרח מקסיקני, סופר, אקדמאי, בעל תואר בכלכלה ותואר במשפטים, בעל תואר שני מאוניברסיטת הרווארד, אותו סיים בהצטיינות. המשיב השלים דוקטורט באוניברסיטת ברקלי ובנוסף כתב 18 ספרים ו-2 מחזות. המשיב מונה בחודש אפריל 2016 כנציג מקסיקו באונסק"ו. בתאריך 13.10.2016 נערכה הצבעה של אונסק"ו על החלטה בדבר ניתוק הזיקה בין מדינת ישראל והעם היהודי לכותל המערבי והר הבית. במכתב מיום 1.10.2016 הביע המשיב את אי הסכמתו לכוננת מקסיקו להצביע בעד ההחלטה, ובתאריך 13.10.2016 בעת קיום ההצבעה, המשיב קם ויצא מחדר ההצבעה במחווה של אי הסכמה עם החלטת ממשלת מקסיקו להצביע בעד ההחלטה. בעקבות כך, הודח המשיב מתפקידו. בחודשים שלאחר האירוע הנ"ל, קיבל המשיב פרסים שונים על פועלו לטובת זכויות אדם וביום 7.10.2019 החליטה עיריית רמת גן לקרוא רחוב בעיר על שמו ("אנדרס רומר") כמחווה של הכרת תודה על המחווה של המשיב.

טענות המשיב

8. בפי המשיב מספר טענות, אשר יתוארו כאן בתמצית.

9. ראשית, נטען כי אין לישראל הסכם הסגרה עם מקסיקו ולפי כל קנה מידה מערבי מקובל, מערכת המשפט

במקסיקו ידועה כמערכת משפט שאינה חותרת להשכיח צדק ואינה דואגת לזכויות אדם ולפיכך, קיים חשש ממשי לאי קיום הליך משפט הוגן. המשיב הסתמך על מסמך שפורסם בחודש ספטמבר 2023 והופק על ידי מועצת עורכי הדין לזכויות אזרחיות וכלכליות של מרכז סירוס ואנס לצדק בינלאומי של לשכת עורכי הדין בניו-יורק, פדרציית שופטי השלום של אמריקה הלטינית ולשכת עורכי הדין המקסיקנית. בהקשר זה נטען שלא ניתן נימוק מיוחד מדוע הוחלט לחתום על הסכם להסגרת המשיב וכי זו הפעם הראשונה שמתבקשת הסגרה למקסיקו.

10. שנית, נטען כי מדובר "בתיק מנופח" המבוסס על עדויות כבושות. נטען בהקשר זה כי בקשת ההסגרה המעודכנת מבוססת על שני תיקים בלבד, כאשר בשניהם יש למשיב אליבי מוצק, שכלל לא נבחן על ידי הרשויות במקסיקו. להלן הפרטים בתמצית:

בתיק 012/2400/2021 טענה המתלוננת בתצהירה כי היא והמשיב קבעו להיפגש ביום 4.11.2013 במסעדת "רומא ביסטרו", אולם מסעדה זו לא הייתה קיימת כלל באותה שנה והיא הוקמה רק בשנת 2018, בעוד שבחודש נובמבר 2013 היה במקום בית מגורים משפחתי וחדות אומנות.

בתיק 012/0840/2021 טענה המתלוננת בתצהירה כי העבירה בוצעה בתאריך 25.11.2017 כאשר נהגו של המשיב אסף אותה בשעה 17:00 והם הגיעו לביתו של המשיב בשעה 18:00 או 18:30 ואז החל האירוע (בשעות 19:10 עד 21:10 לפי עתירת ההסגרה). לטענת המשיב, הוא טס לארה"ב, יחד עם בני משפחתו, באותו יום בשעה 15:35 לצורך ניתוח של בנו. נטען כי גרסתו לא נבחנה על ידי הרשויות במקסיקו ובית המשפט לצדק במקסיקו דחה עתירה לביטול צו המעצר, חרף קיומה של טענת אליבי, שלא נבחנה.

11. שלישית, נטען כי מה שעומד מאחורי הגשת התלונות ופתיחת התיקים במקסיקו זו "אג'נדה פוליטית מובהקת" ורצון הממשל לנקום במשיב, אשר נמנע מלהצביע נגד ישראל, בניגוד להנחיה מפורשת שניתנה לו על ידי הממשל במקסיקו. לטענת המשיב, רקדנית במקסיקו העלתה פוסט המאשים את המשיב בהטרדה מינית (פוסט שהוסר על ידי הממשל) ובעקבות כך, פנתה התובעת הכללית במקסיקו מיוזמתה והזמינה נשים להגיש נגד המשיב תלונות בגין הטרדה מינית. כך, בתוך פרק זמן קצר, הוגשו עשרות רבות (61) של תלונות בגין הטרדה מינית, בעיקר תלונות אנונימיות שכלי התקשורת פרסמו בהרחבה. התנהלות זו גרמה לכך שהמשיב "הורשע על ידי התקשורת" וזאת למרות שלא הוגש נגדו כתב אישום. בשל רצונו של המשיב לנקות את שמו הוא ביצע בדיקת פוליגרף וצירף דו"ח מיום 12.5.21 של "מכון פוליגרף אביר" ממנו עולה כי הוא דובר אמת.

12. רביעית, נטען כי אין חשש למסוכנות, לשיבוש מהלכי חקירה ולהימלטות. לטענת המשיב, האירועים המיוחסים לו הכלולים בבקשת ההסגרה, אירעו לפני שנים רבות ומאז לא ארע מקרה נוסף ולא הוגשו תלונות נגדו, גם לא בתקופה מאז נכנס לישראל. צוין כי למשיב אין עבר פלילי וכי בהתאם לחוות דעת של פסיכיאטר משפטי מטעם התביעה במקסיקו (מיום 2.6.2021) אין לו מאפיינים של תוקפן מיני והוא אינו סובל מהפרעות אישיות ומיניות. יצוין כי חוות הדעת אשר צורפה כנספח 6 לתמצית עיקרי הטיעון מטעם המשיב לא תורגמה מספרדית כך שלא ניתן בשלב זה להתייחס לאמור בה. עוד נטען כי המתלוננות מתגוררות במקסיקו ואין חשש לשיבוש מהלכי החקירה. כן נטען כי לא קיים חשש כי המשיב יימלט מהארץ, שכן הוא יכול היה לחיות באוסטריה, שלה אין הסכם הסגרה עם מקסיקו, אבל הוא בחר להשתקע בארץ בשל היותו יהודי. צוין כי המשיב שיתף פעולה עם הרשויות בארץ, האריך

את אשרת השהייה שלו כל מספר חודשים כנדרש, הציג את גרסתו ומסר מסמכים תומכים ואף נרשם ללימודי תיירות בארץ.

13. המשיב הציע כי יעצר באיזוק אלקטרוני בפיקוחם של הוריו, מרים ואלן הררי תוך הפקדת ערבות בסך 250,000 ₪.

טענות המבקשת

14. לטענת המבקשת, העתירה ונספחיה מוכיחים כי בידי הרשויות במקסיקו ראיות מספיקות כנגד המשיב.

15. עוד נטען, כי המעשים המיוחסים למשיב (עבירות מין חמורות) מקימים חזקת מסוכנות, שכן על פי העתירה, המשיב ניצל את מעמדו במקסיקו על מנת לפגוע בנשים צעירות.

16. ביחס לטענות האליבי, טען ב"כ המבקשת כי אין בשלב זה מקום לבחינת טענות אלה על ידי בית משפט זה בשלב של בקשת המעצר. נעשתה ממש לאחרונה פניה למקסיקו כדי לקבל הבהרות נוספות לגבי המצב הראייתי, על בסיס טענות המשיב שפורטו לעיל, אולם אין בכך כדי להשפיע על הליך המעצר.

17. ביחס לטענות בדבר העדר עצמאות מערכת המשפט במקסיקו, נטען כי יהיה מקום לדון בכך בבקשת ההסגרה עצמה, להבדיל משלב המעצר.

18. בנוגע למסוכנות המשיב, צוין כי שני תיקים נוספים, אף שהתיישנו, מחזקים את דפוס הפעולה המיוחס למשיב.

19. בכל הנוגע לטענה כי המשיב לא ניצל את האפשרות לעזוב את הארץ לאוסטריה, נטען כי לא הייתה למשיב כל סיבה לעשות כן, בטרם הוגשה לבית המשפט עתירת הסגרה, ועתה, לאחר הגשתה, החשש מתעצם מאוד.

דין והכרעה

20. אפתח בהבהרת הכללים המשפטיים הרלוונטיים לענייננו ולאחר מכן אתיחס לטענות המשיב, כפי שפורטו לעיל.

21. תחילה יש להתייחס לשאלת קיומן של ראיות נגד המשיב בנוגע למיוחס לו בבקשת ההסגרה. על פי הפסיקה, לצורך הליך ההכרזה על מבוקש כבר הסגרה, על בית המשפט להשתכנע כי הבסיס הראייתי מגלה "אחיזה לאישום" (ע"פ 6717/09 **אוזיפה נ' מדינת ישראל** (6.12.2010); בש"פ 8932/12 **שמלה (שמש שלום) תירי נ' היועץ המשפטי לממשלה** (24.12.2012) (להלן: "**עניין תירי**")). אין זה תפקידו של בית המשפט במסגרת הליך

ההסגרה לברר את סוגיית אשמתו או חפותו של המבוקש. הסמכות מצומצמת יותר ובמסגרת הראייתית, עליו לבחון האם התשתית הראייתית מצדיקה את המשך בירור אשמת המבוקש במדינה הזרה. בית המשפט הישראלי ייתן דעתו למשקלן של הראיות רק מקום בו עולה כי מדובר בראיות חסרות ערך על פניהן (ע"פ 740/09 **שובייב נ' מדינת ישראל** (14.4.2010)).

22. שאלה נפרדת היא, מהו הרף הראייתי הדרוש לצורך מעצר בהליכי הסגרה. נפסק כי בהליך המעצר לצרכי הסגרה, בית המשפט לא יידרש לבחינת מהימנותן ומשקלן של הראיות (בש"פ 3381/11 **אלכסנדר צבטקוביץ נ' היועץ המשפטי לממשלה** (11.5.2011)). בעניין **תיירי** נקבע כי הרף הראייתי במעצר במסגרת הליכי הסגרה נמוך יותר מהרף שנקבע בהליכי מעצר עד תום ההליכים (שם, פסקה 5).

23. אשר לטענות האליבי שהעלה המשיב, נפסק כי הערכאה המשפטית אשר אמורה לברר טענות מעין אלה היא בית המשפט במדינה הזרה, במסגרת ההליך העיקרי, בדומה לטענות של מהימנות ומשקל ביחס ליתר הראיות וזאת משום שהאליבי טעון הוכחה בהתאם לדיני הראיות במדינה המבקשת (ע"פ 678/19 **איגור גרוזדוב (אוסטורובסקי) נ' היועץ המשפטי לממשלה** (27.1.2020) פסקה 23).

24. במקרה שלפנינו, דומה שחומר הראיות שצורף לבקשת ההסגרה מבסס תשתית ראייתית מספקת לשלב המעצר ולמעשה, המשיב לא טען אחרת, פרט לטענות האליבי. את טענות האליבי אין לברר בהליך המעצר ואין בהן כדי לשלול את המסקנה בדבר עמידת המבקשת ברף הראייתי הנדרש. זאת ועוד, בעקבות טענות המשיב בהקשר זה, נערכה בזמן האחרון פניה לרשויות במקסיקו בעניין זה ולאחר שיתקבלו ההבהרות המבוקשות ממקסיקו, ניתן יהיה לבחון את הדברים במסגרת הליך ההסגרה עצמו, ואף במסגרת בקשה לעיון חוזר בהליך המעצר, ככול שתהיה לכך הצדקה.

25. טענות המשיב בדבר העדר עצמאות מערכת המשפט במקסיקו ובדבר רצון הממשל במקסיקו לנקום במשיב בגין הימנעותו מהצבעה נגד ישראל באונסקו, אין מקומם בהליך המעצר. הטענה הראשונה תבחן במסגרת הליך ההסגרה (ובהקשר זה יצוין כי הדו"ח מחודש ספטמבר 2023 שצורף כנספח 1 לתמצית עיקרי הטיעון מטעם המערער לא תורגם מספרדית ואין אפשרות להתייחס לאמור בו מטעם זה) והטענה השנייה, בדבר אג'נדה פוליטית, שקולה לטענת "הגנה מן הצדק", אשר אין מקומה בשלב המעצר.

26. בכל הנוגע לעילות מעצר, מצאתי כי מתקיימות בענייננו שתי עילות. ראשית, מדובר בעילת המסוכנות, לאור המעשים המיוחסים למשיב, המאופיינים בניצול מעמדו לפגיעה (לכאורית) בנשים צעירות, אשר ביקשו את עזרתו המקצועית של המשיב ואשר, לכאורה, נאנסו על ידו. שנית, במסגרת הליכי הסגרה, ניתן משקל מיוחד לחשש להימלטות מן הדין. על פי הפסיקה, בהליכי הסגרה, מעצם טיבם וטבעם, מתקיימת סוג של הנחה כי המבוקש להסגרה חפץ להימלט ממורא הדין (עניין **תיירי**, פסקה 9; בש"פ 8417/17 **היועץ המשפטי לממשלה נ' כריסטוף קוהרן** (21.11.2017) פסקה 20 (להלן: "**עניין קוהרן**").

27. לדברים האמורים נילוה היבט ייחודי נוסף שאינו מאפיין הליכי מעצר "רגילים", הקשור באחריות המיוחדת החלה על ישראל כלפי המדינה מבקשת ההסגרה, לקיים את התחייבותה כלפיה. אמנם בין ישראל ומקסיקו לא קיים הסכם להסגרת מבוקשים, אולם בתאריך 20.8.2023 חתמו רשויות מקסיקו על הסכם הסגרה מיוחד לצורך הסגרתו של המשיב ובתאריך 28.8.2023 חתם שר המשפטים על אותו הסכם מיוחד בהתאם להוראות סעיף 2א(ג) לחוק ההסגרה.

28. בכל הנוגע לחשש מהימלטות, אי אפשר להתעלם מן העובדה כי המשיב הוא אזרח אוסטרי וכי אין הסכם הסגרה בין מקסיקו לאוסטריה. ככול שהמשיב יצליח להגיע לאוסטריה, יש חשש ממשי כי הוא יצליח להימלט ממורא הדין ועל כן יש מקום לחשש כי המשיב ינסה להימלט טרם סיום הליכי ההסגרה בעניינו, אף אם החליט להישאר בארץ בטרם הוגשה העתירה להסגרתו. לאור האמור, המסקנה היא כי מתקיימות בעניינו עילות מעצר.

29. בכל האמור לעיל אין די. בדומה להליכי מעצר עם תום ההליכים המתקיימים בתיקים "רגילים", גם בסוגיית המעצר בטרם הסגרה, הכלל הוא כי במקום שבו ניתן להימנע ממעצר, יש לעשות כן, ככל שניתן להבטיח את התכליות המבוקשות באמצעים פוגעניים פחות (עניין קוהרן, פסקה 21).

30. בהקשר זה, הפנתה ב"כ המשיב להחלטה בבש"פ 8643/12 גבריאל ברמי נ' היועץ המשפטי לממשלה (1.1.2013). באותו עניין הוגשה עתירת הסגרה נגד העורר בגין עבירות מין בקטינים. העורר באותו עניין הגיע לישראל כארבעה חודשים לפני הגשת התלונה הפלילית נגדו בבלגיה. הוא נכנס לישראל בשמו האמיתי ונרשם במשרד הפנים ועדכן את פרטי כתובתו במשרד הפנים. נקבע באותו עניין שאין לזקוף לחובתו של העורר את ניסיונו להתגונן מפני האישומים נגדו בבלגיה באופן הנוח לו ביותר, לרבות במסגרת הליכי ההסגרה, מבלי שהתייצב למשפטו בבלגיה. נקבע כי המקרה שנדון שם איננו מסוג המקרים בהם מוצדק לשלול את ההיתכנות של האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר, טרם בדיקתה לפרטיה (ראו את הפירוט בפסקה 19 להחלטה). לטענת ב"כ המשיב, גם המשיב בעניינו לא הסתתר בארץ, הזדהה בשמו האמיתי, ניהל הליכים מול משרד הפנים והציג את גרסתו תוך מסירת מסמכים התומכים בה.

31. לאור כל האמור, ותוך שקלול של כלל נסיבות המקרה ואת האיזון הנדרש בין הזכויות והאינטרסים הנוגדים, סבורני כי יש מקום להכנת תסקיר מבחן, לשם בחינת האפשרות המוצעת של מעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך בחינת המפקחים המוצעים ותנאים נוספים כמו הפקדת מזומן משמעותית, ערבות עצמית וערבות צד ג' ותנאים נוספים שישקלו, כגון התנאים שפורטו בפרוטוקול, בעמוד 8, שורות 24-26.

32. אשר על כן, על שירות המבחן למבוגרים להכין תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, אשר יוגש לבית המשפט עד ליום 25.12.2023. נקבע לדיון לאחר תסקיר ליום 25.12.2023 בשעה 13:00. הדיון יתקיים בהיוועדות חזותית. לדיון יוזמן מתורגמן לאנגלית.

המזכירות תמציא את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ט' חשוון תשפ"ד, 24 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.

אביגדור דורות, שופט